

LEGE
privind contracararea activității extremiste

nr. 54-XV din 21.02.2003

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.56-58/245 din 28.03.2003

* * *

CUPRINS

- Articolul 1. Noțiuni principale
- Articolul 2. Principiile de bază ale contracarării activității extremiste
- Articolul 3. Direcțiile principale în contracararea activității extremiste
- Articolul 4. Subiectele contracarării activității extremiste
- Articolul 5. Profilaxia activității extremiste
- Articolul 6. Răspunderea asociației obștești sau religioase ori a unei alte organizații pentru desfășurarea activității extremiste
- Articolul 7. Răspunderea mijlocului de informare în masă pentru difuzarea materialelor cu caracter extremist și desfășurarea activității extremiste
- Articolul 8. Inadmisibilitatea utilizării rețelilor de telecomunicații de utilitate publică pentru desfășurarea activității extremiste
- Articolul 9. Contracararea difuzării materialelor cu caracter extremist
- Articolul 10. Registrul materialelor cu caracter extremist
- Articolul 11. Răspunderea persoanei cu funcție de răspundere pentru desfășurarea activității extremiste
- Articolul 12. Răspunderea cetățenilor Republicii Moldova, a cetățenilor străini și a apatrizilor pentru desfășurarea activității extremiste
- Articolul 13. Inadmisibilitatea desfășurării activității extremiste în cadrul întrunirilor
- Articolul 14. Cooperarea internațională în domeniul combaterii extremismului
- Articolul 15. Dispoziții tranzitorii

În scopul apărării drepturilor și libertăților omului, a bazelor regimului constituțional, asigurării integrității și securității Republicii Moldova, stabilirii cadrului juridic și organizatoric pentru contracararea activității extremiste și răspunderii pentru desfășurarea unei atare activități, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile de mai jos au următoarele semnificații:
extremism – atitudinea, doctrina unor curente politice, care, pe bază de teorii, idei sau opinii extreme, caută, prin măsuri violente sau radicale, să impună programul lor;

activitate extremistă:

a) activitate a asociației obștești sau religioase, a mijlocului de informare în masă sau a unei alte organizații ori a persoanei fizice în vederea planificării, organizării, pregătirii sau înlăturării unor acțiuni orientate spre:

- schimbarea, prin violență, a bazelor regimului constituțional și violarea integrității Republicii Moldova;

- subminarea securității Republicii Moldova;
- uzurparea puterii de stat sau a calităților oficiale;
- crearea de formațiuni armate ilegale;
- desfășurarea activității teroriste;

- provocarea urii rasiale, naționale sau religioase, precum și a urii sociale, legate de violență sau de chemări la violență;

- umilirea demnității naționale;

- provocarea dezordinilor în masă, comiterea faptelor de huliganism sau actelor de vandalism pe motive de ură sau vrajbă ideologică, politică, rasială, națională sau religioasă, precum și pe motive de ură sau vrajbă față de vreun grup social;

- propagarea exclusivismului, superiorității sau a inferiorității cetățenilor după criteriul atitudinii lor față de religie sau după criteriul rasei, naționalității, originii etnice, limbii, religiei, sexului, opiniei, apartenenței politice, averii sau originii sociale;

b) propagarea și demonstrarea în public a atributelor sau a simbolicii naziste, a unor atribute sau simbolici asemănătoare, pînă la confundare, cu atributele sau simbolica nazistă;

c) finanțarea ori contribuirea în alt mod la desfășurarea activității sau a acțiunilor menționate la lit.a) și b), inclusiv prin acordarea de mijloace financiare, punerea la dispoziție a imobilelor, a bazelor didactice, poligrafice și tehnico-materiale, a mijloacelor de legătură prin telefon, fax și a altor mijloace de legătură și tehnico-materiale, precum și a serviciilor informaționale;

- d) chemările în public la desfășurarea activității sau acțiunilor menționate la lit.a), b) și c);

organizație extremistă – asociație obștească sau religioasă, mijloc de informare în masă ori o altă organizație referitor la care, în temeiurile prevăzute de prezenta lege, instanța de judecată a pronunțat o hotărîre definitivă privind încetarea sau suspendarea activității în legătură cu desfășurarea activității extreme;

materiale cu caracter extremist – documente ori informații pe un alt suport, inclusiv anonime, destinate să fie făcute publice, avînd scopul de a îndemna la desfășurarea activității extreme, de a argumenta sau a justifica necesitatea desfășurării unei asemenea activități ori de a justifica practica comiterii unor crime de război sau a unor alte crime întru nimicirea totală sau parțială a vreunui grup etnic, social, rasial, național sau religios.

Articolul 2. Principiile de bază ale contracarării activității extreme

Contracararea activității extreme se bazează pe următoarele principii:

a) recunoașterea, respectarea și apărarea drepturilor și libertăților omului, precum și a intereselor legitime ale organizațiilor;

- b) legalitate;

- c) transparență;

- d) asigurarea securității Republicii Moldova;

- e) prioritatea măsurilor menite să prevină activitatea extremistă;

f) colaborarea statului cu asociațiile obștești și religioase, cu mijloacele de informare în masă, cu alte organizații și cu persoane fizice în contracararea activității extreme;

- g) inevitabilitatea pedepsei pentru desfășurarea activității extreme.

Articolul 3. Direcțiile principale în contracararea activității extreme

Contracararea activității extreme se înfăptuiește pe următoarele direcții principale:

a) adoptarea unor măsuri de profilaxie menite să prevină activitatea extremistă, inclusiv să identifice și să înlăture cauzele și condițiile ce conduc la desfășurarea activității extreme;

b) depistarea, prevenirea și curmarea activității extremiste a asociațiilor obștești și religioase, a mijloacelor de informare în masă, a unor alte organizații și a persoanelor fizice.

Articolul 4. Subiectele contracarării activității extremiste

Autoritățile publice centrale și locale participă la contracararea activității extremiste în limitele competenței lor.

Articolul 5. Profilaxia activității extremiste

În scopul contracarării activității extremiste, autoritățile publice centrale și locale realizează, în limitele competenței lor, în mod prioritar, măsuri de profilaxie, inclusiv educative și propagandistice, menite să prevină activitatea extremistă.

Articolul 6. Răspunderea asociației obștești sau religioase ori a unei alte organizații pentru desfășurarea activității extremiste

(1) În Republica Moldova se interzic înființarea și activitatea asociațiilor obștești și religioase, precum și a altor organizații, ale căror scopuri sau acțiuni au ca orientare desfășurarea activității extremiste.

(2) În cazul în care în activitatea asociației obștești sau religioase ori a unei alte organizații, inclusiv în activitatea a cel puțin unei subdiviziuni teritoriale sau a unei alte subdiviziuni a acesteia, se depistează fapte ce denotă extremism, aceasta este sesizată/avertizată în scris asupra inadmisibilității desfășurării unei asemenea activități, indicându-se temeiurile concrete ale sesizării/avertizării, inclusiv încălcările comise. În cazul în care este posibilă adoptarea unor măsuri pentru înlăturarea încălcărilor comise, în sesizare/avertisment se vor indica, de asemenea, termenul de înlăturare a acestora, care va fi de o lună de la data sesizării/avertizării.

(3) Sesizarea/avertizarea asociației obștești sau religioase ori a unei alte organizații se face de către Procurorul General sau procurorii subordonați acestuia, ori de către Ministerul Justiției sau Serviciul de Stat pentru Problemele Cultelor.

(4) Sesizarea/avertismentul pot fi contestate, în modul stabilit, în instanța de judecată.

(5) Dacă sesizarea/avertismentul nu au fost contestate în instanță, în modul stabilit, sau nu au fost declarate ilegale de instanță, precum și dacă, în termenul stabilit, respectiva asociație obștească sau religioasă ori organizație, subdiviziune teritorială ori o altă subdiviziune a acesteia nu a înlăturat încălcările comise care au servit drept temei pentru sesizare/avertizare sau dacă, în curs de 12 luni de la data sesizării/avertizării, au fost depistate noi fapte ce denotă existența unor indicii de extremism în activitatea lor, în temeiul cererii Procurorului General sau procurorilor subordonați acestuia, a Ministerului Justiției sau a Serviciului de Stat pentru Problemele Cultelor, instanța de judecată pronunță o hotărîre privind încetarea sau suspendarea pe un termen de pînă la un an a activității respectivelor asociații obștești sau religioase ori a unei alte organizații.

(6) În cazul în care instanța de judecată a pronunțat, în temeiurile prevăzute de prezenta lege, hotărîrea privind încetarea sau suspendarea activității asociației obștești sau religioase ori a unei alte organizații, activitatea subdiviziunilor teritoriale sau a altor subdiviziuni ale acesteia, de asemenea, va fi încetată sau suspendată.

Articolul 7. Răspunderea mijlocului de informare în masă pentru difuzarea materialelor cu caracter extremist și desfășurarea activității extremiste

(1) În Republica Moldova se interzice difuzarea prin mijloace de informare în masă a materialelor cu caracter extremist și desfășurarea de către acestea a activității extremiste.

(2) În cazul în care un mijloc de informare în masă difuzează materiale cu caracter extremist ori în activitatea acestuia se depistează fapte ce denotă extremism, organul de stat abilitat care a înregistrat acest mijloc de informare în masă ori Procurorul General sau procurorii subordonați

acestui sesizează/avertizează în scris fondatorul și/sau redacția/redactorul-șef al acestui mijloc de informare în masă asupra inadmisibilității unor asemenea acțiuni ori a unei asemenea activități, indicând temeiurile concrete în baza cărora s-a făcut sesizarea/avertizarea, inclusiv încălcările comise. Dacă este posibilă luarea de măsuri pentru înlăturarea încălcărilor comise, în sesizare/avertisment se stabilește și termenul de înlăturare a acestora, care va fi de pînă la o lună de la data sesizării/avertizării.

(3) Sesizarea/avertismentul pot fi contestate, în modul stabilit, în instanța de judecată.

(4) Dacă sesizarea/avertismentul nu au fost contestate în instanță, în modul stabilit, sau nu au fost declarate ilegale de instanță, precum și dacă, în termenul stabilit, nu au fost luate măsuri pentru înlăturarea încălcărilor comise care au servit drept temei pentru sesizare/avertizare ori dacă, în decurs de 12 luni de la data sesizării/avertizării, au fost depistate noi fapte ce denotă existența unor indicii de extremism în activitatea mijlocului de informare în masă, în temeiul cererii organului de stat abilitat care a înregistrat acest mijloc de informare în masă ori a Procurorului General sau a procurorilor subordonați acestuia, instanța de judecată pronunță hotărîrea privind încetarea sau suspendarea, pe un termen de pînă la un an, a activității acestui mijloc de informare în masă.

(5) În scopul neadmiterii continuării difuzării de materiale cu caracter extremist, instanța de judecată poate suspenda comercializarea numărului respectiv al publicației periodice ori a tirajului înregistrărilor audio sau video ale programului respectiv ori lansarea programului audiovizual respectiv, în modul prevăzut pentru adoptarea de măsuri în vederea asigurării acțiunii.

(6) Hotărîrea instanței de judecată constituie temei pentru confiscarea părții necomercializate a tirajului producției mijlocului de informare în masă ce conține materiale cu caracter extremist din locurile de păstrare, din unitățile de comerț cu ridicata și cu amănuntul.

Articolul 8. Inadmisibilitatea utilizării rețelelor de telecomunicații de utilitate publică pentru desfășurarea activității extremiste

(1) Utilizarea rețelelor de telecomunicații de utilitate publică pentru desfășurarea activității extremiste se interzice.

(2) În cazul în care rețelele de telecomunicații de utilitate publică sînt utilizate pentru desfășurarea activității extremiste, se aplică măsurile prevăzute de prezenta lege, ținîndu-se cont de particularitățile relațiilor în domeniul telecomunicațiilor, reglementate de legislație.

Articolul 9. Contracarea difuzării materialelor cu caracter extremist

(1) Pe teritoriul Republicii Moldova se interzice editarea sau difuzarea materialelor tipărite, audiovizuale și a altor materiale cu caracter extremist.

(2) Constatarea caracterului extremist al materialului informațional se face de către instanța de judecată, în temeiul sesizării procurorului.

(3) Hotărîrea instanței de judecată privind constatarea caracterului extremist al materialului informațional constituie temei pentru confiscarea părții necomercializate a tirajului.

(4) În cazul în care organizația, pe parcursul a 12 luni, a editat de două ori materiale cu caracter extremist, instanța de judecată pronunță hotărîrea privind încetarea activității ei editoriale.

Articolul 10. Registrul materialelor cu caracter extremist

(1) Ministerul Justiției ține registrul materialelor cu caracter extremist.

(2) Copia de pe hotărîrea instanței de judecată rămasă definitivă privind declararea materialului informațional ca avînd caracter extremist se expediază Ministerului Justiției care, prin ordin, include materialul indicat în hotărîrea instanței de judecată în registrul materialelor cu caracter extremist.

(3) Ordinul privind includerea materialului în registrul materialelor cu caracter extremist se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și în mijloacele de informare în masă republicane.

(4) Ordinul privind includerea materialului în registrul materialelor cu caracter extremist poate fi atacat, în modul stabilit, în instanța de judecată.

(5) Difuzarea pe teritoriul Republicii Moldova a materialelor incluse în registrul materialelor cu caracter extremist se interzice.

(6) Persoanele vinovate de pregătirea, difuzarea sau păstrarea ilegală, în scopul difuzării ulterioare, a materialelor menționate sînt trase la răspundere penală ori administrativă.

Articolul 11. Răspunderea persoanei cu funcție de răspundere pentru desfășurarea activității extremiste

(1) Afirmațiile unei persoane cu funcție de răspundere privind necesitatea, admisibilitatea, posibilitatea sau oportunitatea desfășurării activității extremiste, făcute în public sau în exercițiul funcțiunii ori cu indicarea funcției ocupate, precum și neluarea de către persoana cu funcție de răspundere a măsurilor ce țin de competența sa pentru curmarea activității extremiste, atrag răspunderea prevăzută de legislație.

(2) Organele de stat competente și persoanele cu funcții de răspundere ierarhic superioare sînt obligate să ia neîntîrziat măsurile necesare pentru tragerea la răspundere a persoanelor care au admis acțiunile indicate în alin.(1).

Articolul 12. Răspunderea cetățenilor Republicii Moldova, a cetățenilor străini și a apatrizilor pentru desfășurarea activității extremiste

(1) Pentru desfășurarea activității extremiste, cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii poartă răspundere penală, administrativă ori civilă, în modul stabilit de legislație.

(2) În scopul asigurării securității statului și securității publice, în temeiurile și în modul prevăzute de legislație, prin hotărîrea instanței de judecată, persoanei care a participat la desfășurarea activității extremiste îi poate fi limitat, pe un termen de pînă la 5 ani, accesul la serviciul public, la serviciul militar prin contract și la serviciul în organele de drept, precum și la activitate în instituții de învățămînt și la practicarea activității nestatale de depistare-protecție.

(3) În cazul în care conducătorul sau un membru al organului de conducere al asociației obștești sau religioase ori al unei alte organizații face în public o declarație în care cheamă la desfășurarea activității extremiste, fără a menționa că aceasta este opinia sa personală, precum și în cazul rămînerii definitive a sentinței instanței de judecată în privința acestei persoane pentru o infracțiune cu caracter extremist, respectiva asociație obștească sau religioasă ori o altă organizație este obligată, în termene cît mai restrînse, să-și exprime în public dezacordul său în legătură cu afirmațiile sau cu acțiunile acestei persoane. Dacă respectiva asociație obștească sau religioasă ori o altă organizație nu va face o asemenea declarație, acest fapt poate fi interpretat ca unul ce denotă existența în activitatea acesteia a indiciilor de extremism.

Articolul 13. Inadmisibilitatea desfășurării activității extremiste în cadrul întrunirilor

(1) În cadrul întrunirilor nu se admite desfășurarea activității extremiste. Organizatorii întrunirii sînt răspunzători pentru respectarea prevederilor Legii nr.560-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor și prevederilor altor acte normative referitoare la neadmiterea desfășurării activității extremiste, precum și pentru curmarea ei la timp.

(2) În cadrul întrunirilor nu se admite antrenarea în aceste acțiuni a organizațiilor extremiste, utilizarea atributelor sau a simbolicii lor, precum și difuzarea materialelor cu caracter extremist.

(3) În cazul constatării unor circumstanțe prevăzute la alin.(2), organizatorii întrunirii sau alte persoane responsabile pentru desfășurarea ei sînt obligați să ia imediat măsuri pentru înlăturarea

încălcărilor menționate. Nerespectarea acestei obligații atrage sistarea întrunirii, la cererea reprezentanților organelor afacerilor interne, și răspunderea organizatorilor întrunirii sau a altor persoane responsabile pentru desfășurarea ei în temeiurile și în modul prevăzute de legislație.

Articolul 14. Cooperarea internațională în domeniul combaterii extremismului

(1) În Republica Moldova se interzice activitatea asociațiilor obștești, religioase, altor organizații străine și a subdiviziunilor acestora, a căror activitate este recunoscută ca fiind extremistă în conformitate cu actele de drept internațional și cu legislația Republicii Moldova.

(2) După rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată privind încetarea sau suspendarea activității organizației străine, organul de stat abilitat al Republicii Moldova este obligat să anunțe, în termen de 10 zile, reprezentanța diplomatică sau instituția consulară a statului străin respectiv în Republica Moldova despre încetarea sau suspendarea activității acestei organizații pe teritoriul Republicii Moldova, despre cauzele încetării sau suspendării activității, precum și despre consecințele ei.

(3) Republica Moldova, în conformitate cu tratatele internaționale la care este parte, colaborează în domeniul combaterii extremismului cu statele străine, cu organele de drept și cu serviciile speciale ale acestora, precum și cu organizațiile internaționale care luptă contra extremismului.

Articolul 15. Dispoziții tranzitorii

Guvernul, în termen de o lună, va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în corespundere cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 21 februarie 2003.

Nr.54-XV.